

Quaresma 2012
«L'Evangelí de Marc. El "secret" de Déu i de l'home»
Torelló, 10 de març de 2012

1. Introducció: La fe cristiana no és una religió "de llibre"

- Els cristians no "adorem" el llibre.
- Per a nosaltres el llibre, la Bíblia, no és Déu. És Paraula de Déu!
- El tema de l'Esperit Sant i la inspiració (i no pas de Déu que dicta).
- Al cap i a la fi, és Déu qui parla. Per això la Bíblia és un diàleg permanent i històric, per sempre. És Déu qui ha començat parlant.
- Cal escoltar-lo, deixar parlar el llibre, per a poder aleshores parlar amb Déu (la pregària) i de Déu (la teologia).
- Si no, hi posarem altres paraules que no valen la pena.

2. Petit apunt sobre la formació dels evangelis

- L'anomenada "font Q": els apunts anteriors. Els testimonis i proves en altres textos com la *Didajé*.
- El paper principal de Marc per ser el primer.
- Tots dos són font dels altres dos "sinòptics", Mateu i Lluc.
- Les característiques especials de Joan.
- En cadascun hi trobem l'experiència de fe en Jesús, de l'autor, de la comunitat per a la qual s'escriu, dels problemes que estan tenint en aquell moment.
- Qui defineix que aquests són els que han d'entrar en el "cànon" del Nou Testament.
- La difícil decisió de quedar-se l'Antic Testament.
- Les exegesis que s'han de fer immediatament, primer de l'Antic i després ja del Nou.
- És l'època dels Pares. El concepte Tradició.

3. L'"Evangelí", escrit "al revés"

- La paraula a l'encapçalament (Mc 1,1). L'evangelí és Jesús!
- I la repetició a Mc 15,39 per boca del centurió.
- I al mig la confessió de fe de Pere Mc 8,29.
- S'escriu l'evangelí perquè Jesús va ressuscitar, Mc 16. Les reflexions que comporta.
- Per tant, l'evangelí no és una biografia, ni una crònica, ni unes memòries, tot i que s'ordena en forma de relat.
- És una experiència de vida, i de fe!
- Així ha de ser llegit. I només així pot ser comprès.
- A més, s'adreça a una comunitat creient, per afermar la seva fe.
- Ho hem de saber per identificar-nos-hi i així tenim la clau de lectura correcta.
- Per això cada evangelí té els seus accents.
- Petit apunt sobre com s'escriu i per què. El valor de Marc de ser el primer.
- I qui és Marc? El valor de saber-ho o no. Quins accents té Marc?

4. L'Evangelí de Marc

- Li devem la creació del que anomenem «evangelí», un gènere literari que combina la narració del ministeri de Jesús i la proclamació de fe en ell, crucificat i ressuscitat.
- S'adreça a cristians o a futurs cristians d'origen pagà. Potser de Síria.
- S'estructura per mitjà de resums i d'enllaços entre els diversos fragments, presentat tot en forma narrativa.
- L'autor, potser seria Joan, l'anomenat Marc, citat Ac 12,12.25; 15,37.39, relacionat amb Pere (1Pe 5,13).

- S'hauria escrit a Roma pels volts de l'any 70 dC, o potser abans.
- Per a l'esquema de l'evangeli, cal veure l'índex adjunt.
- Algunes característiques:
 - Els anuncis de la passió i resurrecció.
 - La humanitat de Jesús.
 - El «secret messiànic».
 - Jesús, el Fill de Déu.
 - La tensió amb els dirigents del poble, fins a l'esquinçament de la cortina del santuari (Mc 15,38).
 - Els Dotze i els deixebles, portadors de la Bona Nova.
- El relat de la Passió. I l'apèndix final.

5. El "secret" messiànic

- Una constant en tot el text. Per què hi és?
- El valor del secret de l'altre. És el seu misteri.
- Molt més el valor del "secret" de Déu, i del Déu fet home. I el seu misteri.
- No cal explicar el naixement: l'evangeli comença per Joan.
- Tampoc no és ben bé una descoberta. Tot i que també ho és.
- És una mena de "tàctica" de Jesús? Tampoc no acaba de plaure. Tot i que sí que és economia de la salvació.
- Qui el reconeix? Els esperits, i sobretot els esperits malignes.
- Per tant, és un gran missatge sobre la persona humana.
- I una gran revelació sobre Déu perquè Jesús el coneix.
- I així ha de ser llegit: des del secret, des del misteri.
- I així ha de ser transmès: des del secret, des del misteri i el respecte.
- Aquesta és la prudència, el seny de l'evangeli.

6. L'accent posat en la salvació de l'home

- Destaca molt allò de qui vulgui salvar-se a si mateix...! (Mc 8, 31-38) amb allò de pensar com els homes o com Déu.
- Em sembla que el text clau és a la creu (Mc 15,31-32).
- I que s'explica després de les temptacions de Jesús i l'escena de Getsemaní i sobretot a la creu!
- Per això la clau de tot està posada en la resurrecció: és la resposta de Déu!
- I és el missatge final de l'evangeli.
- Cosa que vol dir que tot està escrit des d'aquesta fe fonamental.
- Perquè tota la vida de Jesús és viscuda des d'aquesta vida nova del Ressuscitat gràcies a l'Esperit.
- Aquí entronca el fet que és una missatge per a la persona humana.
- Per això l'evangeli de Marc és tan humà. Ho és tant pel Jesús que ens presenta, i ho és per a les persones a qui s'adreça.

7. L'apèndix final. Els Pares de l'Església

- No és estrany l'"afegitó" fet al final de l'evangeli, a Mc 16,19-20:
 - El cel, a la dreta de Déu.
 - La predicació de l'Església.
 - La necessitat de l'Esperit en l'Església (sagraments), "hi cooperava".
 - La missió.
- Els Pares de l'Església no comenten mai Marc. Possibles motius: és el més clar!
- Aprofitem-ho!

Evangelí segons Marc

1,1 Títol

1,2-13 Introducció: predicació de Joan Baptista, baptisme i temptacions de Jesús

PRIMERA PART (Galilea): Jesús, el Messies incomprès (1,1 4-8,30)

A) 1,14-3,6

1,14-15 *Resum de l'anunci de l'evangeli*

1,16-20 *Crida dels primers deixebles*

1,21-45 Jesús ensenya i guareix amb autoritat

2,1-3,5 Controvèrsies amb els mestres de la Llei i els fariseus

3,6 *Jesús, rebutjat pels dirigents jueus*

B) 3,1-6,6a

3,7-12 *Resum de l'activitat de Jesús: guaricions i exorcismes*

3,13-19 *Elecció dels Dotze*

3,20-35 Incomprensió dels familiars de Jesús i dels mestres de la Llei

4,1-34 Ensenyament de Jesús en paràboles

4,35-5,43 Revelació de Jesús en obres poderoses: la tempesta calmada, guaricions de l'endimoniat de Gèrasa, la dona amb hemorràgies i la filla de Jaire

6,1-6a *Jesús, rebutjat per la gent del seu poble (Natzaret)*

C) 6,6b-8,30

6,6b *Resum de l'ensenyament de Jesús*

6,7-30 *Missió dels Dotze*

Opinions sobre Jesús i mort de Joan Baptista

6,31-44 Primera multiplicació dels pans

6,45-56 Revelació de Jesús en obres poderoses: caminada sobre l'aigua i guaricions a Genesaret

7,1-23 Discussió amb els fariseus i els mestres de la Llei

7,24-37 Revelació de Jesús en obres poderoses: guaricions de la filla de la sirofenícia i del sord-mut

8,1-10 Segona multiplicació dels pans

8,11-13 Discussió amb els fariseus

8,14-21 *Jesús, incomprès pels seus propis deixebles*

8,22-26 Guarició d'un cec a Betsaida

* 8,27-30 Pere reconeix Jesús com a Messies

SEGONA PART (Jerusalem): Jesús, el Fill de Déu que dóna la vida (8,27-16,8)

* 8,27-30 Pere reconeix Jesús com a Messies

A) Pujada a Jerusalem: el camí de Jesús i el seguiment dels deixebles (8,31-10,52)

- 8,31 *Primer anunci de la passió, la mort i la resurrecció*
- 8,32-33 *Incomprensió dels deixebles*
- 8,34-9,1 *Ensenyament sobre el seguiment*
- 9,2-13 *Transfiguració de Jesús*
- 9,14-29 *Guarició d'un endimoniat*

- 9,30-31 *Segon anunci de la passió, la mort i la resurrecció*
- 9,32 *Incomprensió dels deixebles*
- 9,33-50 *Ensenyaments sobre el servei*
- 10,1-31 *Ensenyaments sobre el seguiment: matrimoni, infants, home ric*

- 10,32-34 *Tercer anunci de la passió, la mort i la resurrecció*
- 10,35-40 *Incomprensió dels deixebles*
- 10,41-45 *Ensenyament sobre el servei*
- 10,46-52 *Guarició d'un cec a Jericó*

B) Jesús a Jerusalem (11,1-13,37)

- 11,1-11 *Entrada de Jesús a Jerusalem*
- 11,12-25 *Maledicció de la figuera i purificació del temple*
- 11,27-12,44 *Polèmiques de Jesús amb les autoritats de Jerusalem*
- 13,1-37 *Discurs sobre la destrucció de Jerusalem i la fi dels temps*

C) Passió, mort i resurrecció de Jesús (14,1-16,8)

- 14,1-11 *Complot contra Jesús i unció a Betània*
- 14,12-26 *L'últim sopar*
- 14,27-52 *A la muntanya de les Oliveres: pregària a Getsemaní i detenció*
- 14,53-72 *Interrogatori de Jesús davant del Sanedrí i negacions de Pere*
- 15,1-20 *Interrogatori i sentència de Jesús davant de Pilat i burles dels soldats*
- 15,21-47 *Crucifixió, mort i sepultura de Jesús*
- 16,1-8 *El sepulcre buit*

(16,9-20 *Apèndix posterior: aparicions de Jesús i missió dels deixebles*)